

Universaliserbarhetskriterium

Visst är det fantastiskt med ord! Ord kan väcka känslor, glada som ledsna. De kan göra en lugn och stilla, likaväl som oroad och perplex. Ord kan användas för att övertyga, såväl i övertalande som i avskräckande syfte. Men det finns också ord som väcker undran och nyfikenhet. Ett sådant är det ovan i rubriken. Kanske är det så att du som läsare inte tidigare träffat på det, men ändå anar ungefär vad det har för betydelse. Kanske avskräcks du av ordets många bokstäver och tycker att man väl borde kunna använda ett enklare ord istället. Eller liknande funderingar... Lugn, bara lugn, jag kommer att förklara hur jag tänker.

I den värld vi lever har det på ganska kort tid skett stora förändringar på de flesta sätt: antalet människor ökar (Sveriges befolkning passerade ju 10 000 000 den 20/1 i år), folk reser mer och vi lever alltmer globaliserat. Detta är ju något positivt på många sätt, men medför också problem i form av ökande miljöpåverkan, som t.ex. att jordens medeltemperatur stiger okontrollerat, brist på rent vatten och föda, och att utbredningen av resistenta bakterier ökar. Samtidigt ser vi en tilltagande sekularisering där religioner tappas mark, inte minst i Sverige, som blivit både ett mångkulturellt land och en bastion för jämlikhet och öppenhet.

Risken finns då att människor känner sig vilsna, att man som enskild medborgare förlorar lite av det som tidigare varit ett stabilt fotfäste; folkhemmet, kyrkan, allmän skolgång och bildning blir något som man kan minnas med saknad. ”Det är inte dåligt nu, men det var bättre förr, och jag kan inte påverka så mycket som jag skulle vilja”, är en tänkbar reflektion kring den nuvarande samhällsutvecklingen. ”Vad ska jag göra för att göra skillnad?” blir den logiska följdfrågan på ovanstående tankar. Och det är här som ordet i rubriken kommer in.

För vi har alla ett val, och det är att göra det bästa vi kan av den givna situationen. Ingen av oss kan ändra på det som varit, och framtiden kan vi inte påverka i nuet, men nuet är en present (jfr engelskans ord!) som vi har att förvalta. Och det bästa sättet, som för övrigt finns som en underliggande tanke i de stora religionerna, är att leva så att allt du gör är sådant som skulle kunna upphöjas till lag, exempelvis att ta vara på dig själv efter bästa förmåga, inte belasta andra mer än nödvändigt, att bidra med dina egna gåvor och förtjänster till det allmänna bästa. Kort sagt att göra mot andra som du själv skulle vilja bli bemött, att inse att det finns både rättigheter och skyldigheter.

Så kontentan av detta blir: Oavsett vilken trosuppfattning vi har, sekulär som religiös, kan vi alla genom att applicera ett universaliserbarhetskriterium på allt vi gör, då vi frågar oss om det vi gör skulle kunna bli något som alla skulle kunna göra, känna att vi har gjort det bästa vi kan under rådande omständigheter. Och det är inte illa det.

*Lars-Eric Norrsäter, kyrkoherde i Söderbärke församling
mejl: lars-eric.norrsater@svenskakyrkan.se*